

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. július 2.
(OR. en)

10745/19
ADD 1

LIMITE

ENER 397
WTO 190
FDI 20

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9305/19 + ADD 1
Tárgy:	Tárgyalási irányelvek az Energia Charta Egyezmény korszerűsítésére vonatkozóan – Elfogadás

A melléklet tartalmazza az 10745/19 dokumentumban foglalt fenti tanácsi határozathoz kapcsolódó tárgyalási irányelveket.

**TÁRGYALÁSI IRÁNYELVEK AZ ENERGIA CHARTA EGYEZMÉNY
KORSZERŰSÍTÉSÉRE VONATKOZÓAN**

A tárgyalási folyamat tekintetében:

Az Uniót a tárgyalások egésze során a Bizottság képviseli. A lojális együttműködésnek és a külső képviselet egységességének a Szerződésekben foglalt elvével összhangban az Unió és az Uniónak a tárgyalásokban részt vevő tagállamai teljes mértékben egyeztetik álláspontjaikat, és annak megfelelően lépnek fel a tárgyalások során.

Ezek az irányelvek nem érintik az Unió és a tagállamok közötti, a Szerződésekben meghatározott hatáskörmegosztást.

Azok a tagállamok, amelyek tagjai az Energia Charta Egyezménynek, szavazati jogukat ezen irányelveknek és a korábban elfogadott uniós álláspontoknak megfelelően gyakorolják és megnyilvánulásaikban is ezeket az irányelveket és álláspontokat tartják szem előtt.

A tárgyalások tartalma tekintetében:

A. A MEGÁLLAPODÁS JELLEGE ÉS ALKALMAZÁSI TERÜLETE

A tárgyalások célja az aláíró felek (köztük az Európai Unió [EU] és tagállamai¹) által 1994. december 17-én Lisszabonban aláírt Energia Charta Egyezmény rendelkezéseinek korszerűsítése, aminek eredményeként létrejön majd egy korszerűsített Energia Charta Egyezményt létrehozó megállapodás.

Az Energia Charta Egyezmény szerződő felei az Energia Charta Egyezmény 2018. novemberi Miniszteri Konferenciáján megállapodtak a korszerűsítésre váró tételek listájáról².

¹ Olaszország 2016. január 1-jén kilépett az Energia Charta Egyezményből.

² https://energycharter.org/fileadmin/DocumentsMedia/CCDECS/2018/CCDEC201818_-STR_Modernisation_of_the_Energy_Charter_Treaty.pdf

B. A MEGÁLLAPODÁS JAVASOLT TARTALMA

Általános elvek és célok

A korszerűsített Energia Charta Egyezmény célja az energiaágazatban való beruházások fenntartható módon történő elősegítése az Energia Charta Egyezmény szerződő felei között egy olyan koherens és naprakész, jogilag kötelező keret létrehozása révén, amely jogbiztonságot teremt és magas szintű beruházásvédelmet biztosít.

Az Energia Charta Egyezmény korszerűsítése során arra kell törekedni, hogy az egyértelmű szabályokat állapítson meg a befektetésekkel kapcsolatos kérdések széles körére vonatkozóan. Ez cserében lehetővé teszi, hogy az Energia Charta Egyezmény szerződő felei megerősítsék intézményi kapacitásukat, közpolitikáikat és jogszabályi kereteiket az energiaágazatban.

A korszerűsített Energia Charta Egyezménynek világossá kell tennie, hogy az EU kötelezheti a belső piacon működő harmadik országbeli piaci szereplőket arra, hogy megfeleljenek az alkalmazandó uniós és tagállami jogszabályoknak, a környezetvédelmi és a biztonságpolitikai jogszabályokat is beleértve.

A korszerűsített Energia Charta Egyezménynek tükröznie kell az éghajlatváltozással, valamint a tiszta energiára való áttéréssel kapcsolatos célokat és elő kell segítenie a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek megvalósítását.

Beruházásvédelem

A tárgyalások során összhangba kell hozni az Energia Charta Egyezmény beruházásvédelmi rendelkezéseit az EU és tagállamai által nemrégiben megkötött megállapodások korszerű előírásaival, és hozzá kell igazítani az Energia Charta Egyezményt (a többek között az energiaágazatot érintő) új globális politikai és gazdasági változásokhoz.

A korszerűsített Energia Charta Egyezmény beruházásvédelmi előírásainak továbbra is magas szintű beruházásvédelmet kell megcélózniuk olyan rendelkezésekkel, amelyek jogbiztonságot nyújtanak a felek beruházói és beruházásai számára egymás piacán.

A korszerűsített Energia Charta Egyezményben egyértelműen meg kell határozni az érintett beruházások és beruházók fogalmát. A beruházók fogalmából egyértelműen ki kell zárni az olyan beruházókat és vállalkozásokat, amelyek a székhely szerinti országukban nem folytatnak lényeges üzleti tevékenységet, annak világossá tétele érdekében, hogy a postafiókcégek vitáinak rendezésére nem kerülhet sor az Energia Charta Egyezmény keretében.

A korszerűsített Energia Charta Egyezményben kifejezetten meg kell erősíteni az Energia Charta Egyezmény szerződő feleinek azon jogát, hogy intézkedéseket hozzanak olyan legitim közpolitikai célkitűzések megvalósítása érdekében, mint például az egészség, a biztonság, a környezet vagy a közérkölc védelme, a szociális védelem vagy a fogyasztóvédelem („szabályozáshoz való jog”). A beruházásvédelemmel kapcsolatos megreformált uniós megközelítéssel összhangban egyértelművé kell tenni, hogy a beruházásvédelmi rendelkezések nem értelmezhetők úgy, hogy a felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy nem módosítják a jogszabályaikat, akár oly módon, amely hátrányosan befolyásolja a beruházó nyereségvárakozásait. A korszerűsített Egyezménynek tartalmaznia kell a meglévő uniós megállapodásokkal összhangban lévő, az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseket.

A korszerűsített Energia Charta Egyezménynek az uniós joggal és a beruházásvédelemmel kapcsolatos megreformált uniós megközelítéssel összhangban lévő megfelelő előírásokat kell tartalmaznia a beruházók és a beruházások védelmére vonatkozóan, különösen (nem kimerítő jelleggel) az alábbiakat:

- a legnagyobb kedvezményes elbánásra vonatkozó rendelkezés, amely az Energia Charta Egyezmény értelmében a nemzeti elbánást is magában foglalja,
- igazságos és méltányos bánásmód, valamint teljes védelem és biztonság („legállandóbb védelem és biztonság”), amelyek értelmezési célokból megfelelően körülhatároltak,
- kisajátítás, a közvetlen és közvetett kisajátítást is lefedve, amely a közvetett kisajátítás jellegének tisztázása érdekében megfelelően meghatározott,
- általános alkalmazású rendelkezések: a „konkrét” vagy „írásbeli” kötelezettségvállalásokat tartalmazó, kizárólag a szerződéses kötelezettségeknek az államhatalom gyakorlása keretében történő megszegésére vonatkozó általános alkalmazású rendelkezések hatályának pontos meghatározása,

- átutalások: a befektetésekhez kapcsolódó ingyenes átutalások lehetővé tétele, a pénzügyi nehézségekre vagy válságokra vonatkozó megfelelő kivételekkel és biztosítékokkal együtt, valamint
- előnyök megtagadása: annak lehetővé tétele az előnyt megtagadó fél számára, hogy a nemzetközi béke és biztonság fenntartásához (az emberi jogok védelmét is beleértve) kapcsolódó, az adott beruházóval vagy érintett beruházással való tranzakciókat tiltó intézkedéseket fogadjon el vagy tartson fenn.

Annak érdekében, hogy a korszerűsített Energia Charta Egyezmény tükrözze az EU által a beruházásvédelmi megállapodásaiban alkalmazott megközelítést, az EU hozzálát azokra a vitarendezéshez kapcsolódó kérdésekre vonatkozó munkához, amelyek az említett megközelítéssel és az EU által az UNCITRAL III. munkacsoportja és az ICSID keretében képviselt állásponttal összhangban azonosításra kerültek a korszerűsítésre szoruló elemek jegyzékén (alaptalan követelések, átláthatóság, a költségek fedezete, kárbecslés és harmadik fél általi finanszírozás).

Az EU-nak mindenesetre törekednie kell annak biztosítására, hogy a beruházó és állam közötti vitarendezés tekintetében – például az UNCITRAL III. munkacsoportja és az ICSID keretében – folyamatban lévő multilaterális reformok az Energia Charta Egyezményre is vonatkozzanak. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy törekedni kell annak garantálására, hogy egy jövőbeli multilaterális beruházási bíróság döntéseinek az Energia Charta Egyezményre is alkalmazandóknak kelljen lenniük.

Az Európai Unió e tárgyalási irányelvekkel és az EU által a beruházásvédelmi megállapodásaiban alkalmazott megközelítéssel összhangban tárgyalásokat kezdhet a korszerűsítésre szoruló elemek jegyzékéhez kapcsolódó valamennyi kérdéssel. Arról is meg kell bizonyosodnia, hogy az Európai Unió által elfogadott szabályok vagy kötelezettségvállalások összhangban vannak az uniós jogi kerettel.

Fenntartható fejlődés és vállalati társadalmi felelősségvállalás

A korszerűsített Energia Charta Egyezménynek a fenntartható fejlődésre – többek között az éghajlatváltozásra, valamint a tiszta energiára való átállásra – vonatkozó, a Párizsi Megállapodással, a nemrégiben megkötött uniós megállapodásokkal és a folyamatban lévő tárgyalások során az EU által képviselt állásponttal összhangban álló rendelkezéseket kell tartalmaznia. Hozzá kell járulnia továbbá az emberi jogok és a nemzetközi munkaügyi normák előmozdításához, többek között az átláthatóságra és a vállalati társadalmi felelősségvállalásra/felelős üzleti magatartásra vonatkozó rendelkezések révén.

Regionális gazdasági integrációs szervezet

Az EU nem támogatja, hogy az Energia Charta Egyezmény korszerűsítési folyamata során módosuljon a regionális gazdasági integrációs szervezetre vonatkozó rendelkezés. Amennyiben azonban a tárgyalások a regionális gazdasági integrációs szervezetre vonatkozó rendelkezésre is kiterjednek, az EU-nak gondoskodnia kell arról, hogy a rendelkezés célja a korszerűsített Energia Charta Egyezményben is maradjon annak biztosítása, hogy az Energia Charta Egyezmény egyetlen rendelkezését se lehessen úgy értelmezni, mint amely kötelezné az Energia Charta Egyezmény azon részes feleit, amelyek részes felei valamely gazdasági integrációs megállapodásnak, hogy az adott gazdasági integrációs megállapodás részes felei között alkalmazott preferenciális elbánást kiterjesszék az Energia Charta Egyezmény valamely másik olyan részes felére, amely nem részes fele az adott gazdasági integrációs megállapodásnak.

Beruházás-előkészítés

Az EU nem támogatja, hogy az az Energia Charta Egyezmény korszerűsítése a beruházás-előkészítésre is kiterjedjen, mivel a korszerűsítésnek inkább a beruházásvédelmi rendelkezésekre kell összpontosítania. Amennyiben azonban a tárgyalások a beruházás-előkészítésre is kiterjednek, az EU-nak elleneznie kell, hogy a beruházás-előkészítésre vonatkozó rendelkezéseket vitarendezés tárgyává tegyék.

Tranzitszállítás

A tranzitszállításra vonatkozó fejezet rendelkezéseit pontosítani kell, hogy azok jobban figyelembe vegyék a harmadik felek hozzáférési jogaival rendelkező integrált energiapiacokra vonatkozó követelményeket, mint amilyenek az EU-ban is vannak.

A földgáz kapcsán egyértelművé kell tenni, hogy az Energia Charta Egyezményben a „tranzitszállítás” fogalma nem mond ellent a területi korlátozások nélküli nyílt hozzáférésű és korlátlan gázcsere elvének, mivel az EU-ban alkalmazottak szerint az energiakereskedelem virtuális áramlásokon, nem pedig fizikai molekulák cseréjén alapul. Az Európai Unió által elfogadott szabályoknak vagy kötelezettségvállalásoknak – a harmadik felek általi hozzáférés és az infrastruktúrahasználatra vonatkozó tarifák tekintetében – összhangban kell lenniük az uniós jogi kerettel és az EU nemzetközi kötelezettségvállalásaival.

A „Charta” fogalommeghatározása

A fogalommeghatározás az Energia Charta Egyezmény számos kulcsfontosságú rendelkezését érinti. Az eredeti 1991. évi Európai Energia Charta aktualizálása érdekében 2015-ben elfogadták a Nemzetközi Energia Chartát. Az Energia Charta Egyezmény szerződő felei nem tudtak megállapodni arról, hogy az Energia Charta Egyezményben a Chartára való hivatkozás a Nemzetközi Energia Chartára való hivatkozásként is értendő-e. Az EU ezt az értelmezést támogatta. A korszerűsített Energia Charta Egyezménynek ezért a „Charta” fogalommeghatározásán belül magában kell foglalnia a 2015. évi Nemzetközi Energia Chartát.

„Az energiaágazatban folytatott gazdasági tevékenység” fogalommeghatározása

Az Energia Charta Egyezmény hatálya alá tartozó befektetéseknek „az energiaágazatban folytatott gazdasági tevékenységhez” kell társulniuk. Az ilyen gazdasági tevékenység jórészt fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos termékekhez és anyagokhoz társul (ezek felsorolása az Energia Charta Egyezmény 1. EM mellékletében található). A fogalommeghatározás nem vonatkozhat új beruházási tendenciákra, különös tekintettel a megújuló energiára, sem az energiahatékonysági eszközökre vagy az energiaágazat folyamatban lévő digitalizációjára. A korszerűsített Energia Charta Egyezménynek ezért „az energiaágazatban folytatott gazdasági tevékenység” olyan fogalommeghatározását kell magában foglalnia, amely lehetővé teszi a biztonságos és fenntartható, alacsony szén-dioxid-kibocsátású, fokozottabban digitális és fogyasztóközpontú energiarendszerre való átállás kihívásainak és lehetőségeinek kezelését.

Elavult rendelkezések törlése

Az Energia Charta Titkársága kérte, hogy a korszerűsítés során foglalkozzanak az Energia Charta Egyezmény elavult rendelkezéseinek kérdésével. Bár ez nem az EU prioritása, fokozhatja az Energia Charta Egyezmény olvashatóságát, ezért mérlegelhető az elavult rendelkezések törlése.